

УДК 528.9

КАРТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ

Ліна Кокоша

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

Науковий керівник – Дмитро Ляшенко, д.г.н., доц.

Ключові слова: світогляд, картографічні проекції, спотворення інформації.

У кожного із нас є певні погляди на світ, природу, на наше оточення та життя. Є сформовані ідеали, принципи та цінності - наш світогляд [3]. Світогляд залежить від багатьох чинників та факторів, він може бути непорушним або ж змінюватись впродовж усього життя. Та в цій доповіді я спробую розібратися як саме карти впливають на наші погляди на світ та чи впливають взагалі?

Карта - це картина світу, зменшене зображення нашої планети на площині. Але оскільки Земля не плоска, а має еліпсоїдну форму, то при перенесенні земної поверхні на карту, трапляються певні спотворення. Ці спотворення можуть по різному виглядати, це лише залежить від проекції. Але ж яке відношення це має до переконань та світорозуміння суспільства. Спробуємо заглибитись в дитинство. Саме те що ми бачили в дитинстві в багатому і формувало власне уявлення світу [1].

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень використаний метод аналізу літератури про світогляд та картографічні проекції, візуальний метод аналізу картографічних зображень, що використовуються в різних частинах світу.

Результати:

Від тої чи іншої карти може залежати світогляд людей. Люди активно зчитують інформацію з карт, намагаються зробити певний аналіз т, проте через спотвореність картографічних зображень та нехтування інших значущих факторів, можуть робити неправильні висновки.

На уроках географії в школі, де перед нами завжди висіла велика карта, ми завжди звикли бачити Україну як центральний об'єкт, в той час, коли Японія, Австралія десь знаходились на периферії світу. В такий спосіб і з'являється стереотипне уявлення про головні та другорядні країни. Тому кожна держава або союз намагається створювати карти, де вертикальна вісь буде проходити саме через столицю або центр тієї чи іншої країни. Під цією оманливістю лиш криється відгук на шаблонне мислення всього людства: головний той, хто знаходиться в центрі, має великі розміри, хто здається величніший.

Людьми з цим способом мислення можуть маніпулювати як і патріотично-соціальних, громадських, так і в суто політичних цілях. Наприклад, під час політичної компанії при

прийнятті поправок в Конституцію РФ, була така реклама : батьки з хлопчиком розглядали глобус і казали: «Ось поглянь яка велика наша країна - Росія, не те, що маленька Австрія - вона немов крапочка на мапі» [2]. Не важко здогадатися, що в такий спосіб під уявлення всіх громадян «могутності» держави криється ідея пропаганди євроскептицизму та верховенства Росії в усьому світі. Приміром впливу карти на світогляд людей ще може стати, який карта має вигляд в Австралії. Так, австралійці звикли бачити карту в перевернутій стороні та з включенням того, що їх материк знаходиться посередині, Європа, Росія та Америка десь на узбіччі. Таким чином для громадян Австралії закріплюється світогляд про те, що їхня країна володарка океанів.

Висновок

У висновку, я можу сказати, що ми можемо побачити втілення славнозвісної ідеї прагматизму в картографії. Карти як і в минулому, так і теперішньому суспільстві створюються для того, щоб передати дійсність, вигідну точку зору дійсності. Так створюються стереотипи, оманливе бачення на деякі речі. І ні я не кажу, що карти це лише спотворення інформації, вони є дуже корисними для нас та потреб суспільства. Проте завжди потрібно пам'ятати, що не все те правда, що ми бачимо.

Список використаних джерел:

1. Карти світу — як вони виглядають в різних країнах. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://mapme.club/poradi/1770-karti-svitu---yak-voni-viglyadayut-v-riznix-krainax.html>;
2. Плющенко Є. В., Рудковська Я. О. Агітаційна реклама за поправки в Конституцію РФ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.instagram.com/p/CBcnAqZgfVL/>;
3. Світогляд: його сутність і структура. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/1821100162260/filosofiya/svitoglyad_yogo_sutnist_struktura.